

en Kommission maatte være at naa til, at Mening stod mod Mening, for at der saa kunde komme et Resultat ud deraf. Men hvorledes tænkte det ærede Medlem egentlig, at det Resultat skulde være, som han ønskede? Han ønskede, at der skal komme til at staa saadanne Meninger over for hinanden, at der paa Basis af dem kunde rejses en Kamp Landet igennem, og saa: après nous le déluge, som Fransmændene sige, vi bryde os ikke om, hvad der kommer bag efter. Det ærede Medlem har selvfølgelig sine Tanker om, hvad der skal komme bag efter, det maa blive hans Sag. Men det forekommer mig, at der her er al Anledning til at udtale en Tale til denne Kommissions Flertal og ikke mindst til denne Kommissions Venstremedlemmer, som have faaet tilvejebragt et Resultat, hvor vi endelig en Gang se, at Venstremænd staa paa Flertallets Side i en Kommission og de udprægede Højremænd paa Mindretallets Side. Jeg vil nu over for et saadant Resultat sige, at en Kommissionsindstilling af denne Art vil for mig, og jeg tror for alle dem, der rolig ville overveje denne Sag, faa en særlig stor Bægt. Vort Samfund er nu en Gang ikke saaledes beskaffent og vor Forsatning ikke saaledes indrettet, at vi her kunne sige som Latinerne sige: „Saaledes vil jeg, saaledes befaler jeg“. Man skal finde Veje, ad hvilke Hovedmodsatningerne i vort Samfund kunne mødes, finde hinanden og til en vis Grad blive enige, og naar der da er vist en Vej, som tyder paa, at dette kan naas, forekommer det mig, at der paa dette Omraade er gjort et særdeles stort Skridt, skønt mine Ønsker i denne Retning gaa langt, langt videre, som jeg straks skal komme tilbage til. Men her er gjort et Skridt, som har en rimelig Udsigt til at blive den Begyndelse paa Løsningen af denne Sag, som vi alle ønske.

Der er en anden Betragtning, som jeg vil fremhæve jævnsides hermed, og det er, at der fra flere Sider under de to foregaaende Dages Diskussion er blevet gjort gældende, at man skal sige til Arbejdsgiverne: Dette her maa ikke være i Eders Interesse, det maa indrettes saaledes, at det udelukkende er i Arbejdernes Interesse, thi ethvert Spor af at fremme Arbejdsgivernes Interesse ved Gennemførelsen og Ordningen af denne Sag, er at komme paa Vildspor. Men her staa jo Folketing og Landsting over for hinanden, Folketinget, som nærmest maa anses for at være Repræsentant for Arbejderne, og Landstinget, som nærmest maa betragtes som Repræsentant for Arbejdsgiverne, om vi ville angive det i store Træk. Naar det nu gælder at faa en Sag ført igennem og vinde

virkelig Fortaaelse paa Rigsdagen derom, er det saa rigtigt at sige til Arbejdsgivernes Repræsentanter: Vi skulle sørge for, at denne Sag, hvori vi særlig arbejde for Arbejdernes Interesse, bliver saaledes ordnet, at man maa erkende, at her findes ingen Interesse for Eder? Tro De egentlig, mine Herrer, at dette er den rette Vej, man bør gaa, naar man vil søge at opnaa noget? Tværtimod; det maa fremfor nogen anden være Arbejdernes Repræsentanters Sag at vise Arbejdsgiverne, at det ogsaa er deres Interesse, det her drejer sig om, at der her er en fælles Interesse. Dette er netop det lykkelige ved denne Sag, at den kan paa een Gang fremme begge Siders Interesse, og det er i Virkeligheden det, den gør. Jeg vilde meget hellere, at der fra Folketingets Side blev gjort alt for at overvinde de Tvivl, der fra det højtærede Mindretallets Side bliver rejst om denne Sag for at overtyde det om, at dets Betæneligheder, dets Modstand mod denne Sags Gennemførelse er paa urette Plads.

Naar jeg da altsaa vender mig til de Hovedindvendinger, der ere komne frem fra Mindretallet, altsaa Højres særlige Repræsentanter, bero de jo egentlig paa Frygten for at komme til at yde noget direkte Bidrag af Statskassen til denne Sags Ordning. Jeg vil derom sige, hvad Kommissionens Flertal med stor Styrke har fremhævet, og hvad jeg, der har været medvirkende ved Gennemførelsen af den Lov, hvorpaa Kommissionen hviler, vil bekræfte, nemlig, at Forudsætningen for Kommissionens Opgave var, at man maatte være forberedt paa at yde Øre fra Statskassens Side og det betydelige Øre for denne Opgaves Løsning. I Lovens Ord, at der skal paa gunstige Villkaar tilvejebringes Jordlodder for Landarbejdere, ligger der en Tillendegivelse af, at dette vilde kræve Øre fra Statskassens Side, ikke egentlig — det tror jeg at kunne tilføje — i Form af Kapitalydelse, ikke saaledes, at der skænkedes den paagældende en vis Kapital, en større eller mindre Del af hans Ejendom, men dels direkte og dels mere indirekte ved Væmpelse i Rentebetalingen. Jeg skal minde om, at der i 1894 i Landsstinget af den daværende og for Næsten ogsaa nuværende Indenrigsminister, som gennemførte Loven om Landbodommissionen, blev udtalt, at Opgaven for Kommissionen skulde være at undersøge, i hvilket Omfang der kan ydes Statshjælp til Opgavens Løsning, og han føjede til, at vi vilde naa til virkelige Regler, efter hvilke Statskassen træder hjælpende til i passende Omfang for at skaffe Landarbejderne Huslodder. Jeg skal